TEKNOLOJİ FAKÜLTELERİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

Yayımlayan: TMMOB
Sayfa: 48
1.Baskı: Nisan 2011

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), teknoloji fakülteleri üzerine görüşlerini raporlaştırdı. TMMOB tarafından yayınlanan "Teknoloji Fakültelerine TMMOB Görüşü" kitapçığı 48 sayfadan oluşuyor. Çalışmanın giriş bölümünde 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak Türkiye'de hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulduğuna dikkat çekilerek, "Ülkemizde yürütülen neoliberal politikalar doğrultusunda mühendislik alanlarıyla ilgili birçok konuda olduğu gibi eğitimde de bilimsel gerçeklerden uzak ve kaos yaratacak düzenlemelere imza atılmaktadır" denildi. Bakanlar Kurulu'nun 13 Kasım 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararı ile kurulan teknoloji fakültelerinin de bunun somut örneği olduğu belirtildi. Kitapçık, "Teknik Öğretmen Okulundan Teknoloji Fakültesine", "Teknoloji Fakültelerinin Kuruluş Sürecinde TMMOB'nin Yaklaşımı", "Hukuksal Süreç", "Mühendislik ve Eğitimi" bölümlerinden oluşuyor. Sonuç bölümünde ise "Yeni Kurulan teknoloji fakültelerindeki mühendislik bölümleri önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecek ve meslek alanımızdaki istihdam sorununu artıracaktır. Bu nedenle konu daha da içinden çıkılmaz bir aşamaya gelmeden, meslek odaları başta olmak üzere ilgili tarafları da kapsayacak biçimde yeniden gözden geçirilmelidir" uyarısı yapıldı.

Teknoloji fakültelerine ilişkin mevzuat, EMO ile TMMOB'nin yazışma ve basın açıklamalarına da yer verilen çalışma belge niteliği taşıyor. Bu çerçevede çalışmada, şu belgelere yer veriliyor:

- Teknoloji fakülteleri kurulmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı.
- Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun.
- Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği.
- TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın 2 Aralık 2009 tarihli konuya ilişkin basın açıklaması.
- TMMOB'nin üniversite tercih kılavuzuna açtığı davaya ilişkin basın açıklaması.
- EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş'ın Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na ve Milli Eğitim Bakanlığı'na konuya ilişkin olarak gönderdiği uyarı yazısı.
- EMO'nun 5 Mayıs 2010 tarihli "Tabela Değişikliğiyle Mühendis Yetişmez" başlıklı basın açıklaması.
- EMO'nun teknoloji fakültelerine ilişkin açtığı dava hakkındaki basın açıklaması.
- Teknoloji Fakültelerinin Meslek Alanlarımızda Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı Sonuç Bildirgesi.
- TMMOB Genel Sekreteri Hakan Genç imzasıyla 28 Aralık 2010 tarihinde YÖK'e gönderilen konuya ilişkin yazı.

CAN SÜMMANİ CAN

Yayımlayan: TMMOB
Sayfa: 224
1.Baskı: Mart 2011

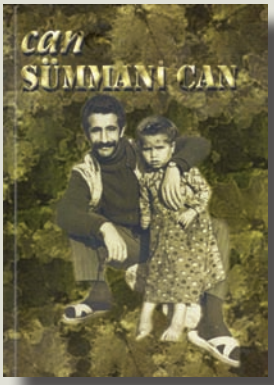

TMMOB, 15 Şubat 2009 tarihinde aramızdan ayrılan Orman Mühendisi Sümmani Can'ın anısına "Can Sümmani Can" isimli bir kitap yayınladı. Orman Mühendisleri Odası'nda çeşitli görevlerde bulunan Sümmani Can, TMMOB'de 21. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi, 35. ve 36. dönemlerde de Denetleme Kurulu Üyesi olarak görev yaptı. Örnek kişiliği ve mücadele azmi ile tanınan Can, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Etik Komisyonu çalışmalarına da katkı sunmuştu. TMMOB'nin yürüttüğü toplumsal mücadelenin isimsiz kahramanlarından biri olarak nitelendirilen Can'ın anısına hazırlanan kitap, 224 sayfadan oluşuyor. Kitabın sunuş bölümünde Sümmani Can'ın yaşam öyküsünün genç kuşaklara aktarılması ve anısının yaşatılmasının amaçlandığı belirtilerek, "O'nu kahramanlaştırmak gibi bir niyetimiz yok. Zaten kahramanlara da ihtiyacımız yok. Ama Sümmani Can'lara ihtiyacımız var" denildi.

Toplam 5 bölümden oluşan kitabın ilk bölümünde Sümmani Can'a ilişkin mücadele arkadaşlarının yazdığı anılar ve yapılan söyleşiler yer alıyor. Bu bölümde Orman Mühendisi Ahmet Demirtaş, Peyzaj Mimari A. Betül Uyar, Orman Mühendisi Filiz Sönmez, Elektrik Mühendisi Haşim Aydıncak, Jeoloji Mühendisi Haydar İlker, Kimya Yüksek Mühendisi İhsan Karababa, Orman Mühendisi İsmet Öztunalı, Dev-Genç Eski Başkanı Mehmet Ali Yılmaz, Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi'nden Prof. Dr. Metin Sarıbaş, Orman Mühendisi Naif Altunöz, Orman Mühendisi Salih Usta, Orman Mühendisi Saliha Yadigar, Orman Mühendis Temel Yılmaz ve Sümmani Can'ın Gelini Duygu Can'ın kaleminden anılarını okuyabilirsiniz. Yine bu bölümde Filiz Sönmez, Ahmet Demirtaş ve Salih Usta'nın, Sümmani Can'ın Eşi Nazlı Can ve Oğlu Diren Can ile gerçekleştirdikleri söyleşileri bulacaksınız. Filiz Sönmez'in Sümmani Can'ın arkadaşı Mahir Keskin ile yaptığı; Ahmet Demirtaş ve Salih Usta'nın Sümmani Can'ın arkadaşlarından Cevriye Küçükgül ve Durali Elmas ile yaptıkları söyleşiler de aynı bölümde yer alıyor. yer veriliyor. Kitabın ilk bölümü Sümmani Can'ın ölüm yıldönümünde gerçekleştirilen anma toplantısında paylaşılan görüşlerle son buluyor.

İkinci bölümde, Sümmani Can'ın kendi el yazısı ile otobiyografisi sunuluyor. Üçüncü bölümde ise Sümmani Can'ın çeşitli yayın organlarında yayımlanmış makalelerinden seçkiler yer alıyor. Kitabın son bölümünde ise Sümmani Can'ın fotoğraflarına yer veriliyor.

EMO'DAN KUVVETLİ AKIM TEKNİK E-KİTAP SERİSİ

2009 yılında yaşamını yitiren EMO Üyesi Elektrik Mühendisi Turgut Odabaşı'nın sağlığında yazmış olduğu "Elektrik Kuvvetli Akım" konulu notlarından derlenen çalışmalar, Kuvvetli Akım Teknik Serisi, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından elektronik kitap olarak okuyuculara sunulmaya başlandı. Odabaşı'nın çeşitli kaynaklardan hazırladığı ve Elektrik Tesisat Mühendisleri Dergisi'nde yayınlanan notlarından ve ABB, Schneider, Chevron, NAVFAC ve Siemens'in hazırladığı imalat, bakım, montaj el kitaplarından derlenen ve toplam 9 kitaptan oluşacak Kuvvetli Akım Teknik e-Kitap Serisi'nin ilk 6 kitabı yayınlandı. Editör Aydın Bodur tarafından derlenen 6 kitabın, teknik bilgi kontrolünü EMO MİSEM Koordinatörü Emre Metin, dizgi çalışmasını da EMO Kütüphane Sorumlusu Hakkı Ünlü gerçekleştirdi.

Elektrik Kuvvetli Akım 1-Dizayn İşlemleri: Toplam 104 sayfadan oluşan kitapta; "Genel, Temel Tasarım veya Temel Projelendirme, Detay Tasarım, Güvenilebilirlik Araştırmasının Gerekli Olduğu Alanlar, Sistem Dizaynı İçin Gerekli Hesaplamalar ve İncelemeler" ana bölümleri yer alıyor. Kitapta; "Elektrik Tesisleri Tasarımında Göz Önüne Alınması Gereken Temel Esaslar, Temel Tasarım veya Temel Projelendirme, Yüklerin Belirlenmesi ve Toplamı, Devreye Girme Sırasındaki Davranışına Göre Yüklerin Sınıflandırılması, Yardımcı Güç Sistemleri, Sistem Gerilimleri, Besleme Kaynaklarının Ayrılması, Motorların Yol Alma Olayının İncelenmesi ve Besleme Sisteminin Yeterliliğin Kontrol Edilmesi, Güvenilebilirlik Araştırması ve Analizi, Güç Faktörü Düzeltme Sistemleri, Sürekli Çalışma Şartları Hesapları, Elektromanyetik Uygunluk" konularında bilgi sunuluyor.

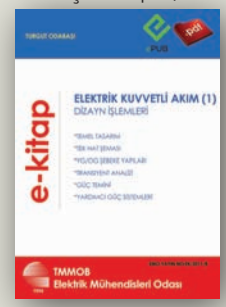

Elektrik Kuvvetli Akım 2-Tesis Yükleri ve Beslemeye Etkileri: Serinin ikinci kitabı 83 sayfadan oluşuyor. Kitapta "Enkandesan Lambalar (Klasik Akkor Tungsten Flamanlı veya Halojen), Fluoresant Lambalar ve Bunlara Ait Ekipmanlar, Deşarj Lambalı Armatürler, Asenkron Motorlar, Ark Ocakları, Endüksiyon Ocakları, Direnç Ocakları, Elektrikli Buhar Üreticileri, Yüksek Frekanslı/Mikro Dalga Ekipmanlar, Hassas Elektronik Ekipmanlar, Direnç Kaynak Makinaları" başlıkları altında okuyuculara bilgi aktarımı yapılıyor.

Elektrik Kuvvetli Akım 3-Şebeke Konfigürasyonları: Toplam 112 sayfadan oluşan kitapta, 20 ana bölüm yer alıyor: "Şebeke Konfigürasyonunun Belirlenmesi İçin İşlem Sırası", "Tesis Besleme Şeklinin Belirlenmesi İçin Temel Gereklilikler", "Dağıtım Gerilimleri", "Hata Seviyesi ve Kısa Devre Akımları", "Yük Darbelerinin Belirlenmesi", "Yük Darbelerinin Etkilerinin Azaltılması", "Yük Darbeleri Nedeniyle Gerilim Çökme Değerinin Belirlenmesi", "Kısa Devre Akımlarının Sınırlandırılması", "Yüksek Gerilim İndirici İstasyonları Konfigürasyon Şekilleri", "Orta Gerilim Dağıtım Merkezleri Konfigürasyonu", "OG Panolarının Besleme Şekilleri", "Orta Gerilim Sistemlerinde Şebeke Yapıları", "Alçak Gerilim Dağıtım İstasyonları ve Yapı Şekilleri", "Alçak Gerilim Anahtarlama Sistemi", "AG Panoları Temel Üniteleri", "AG Sistemlerinin UPS Tarafından Kesintisiz Olarak Beslenmesi", "Kaynak Değiştirme veya Yeni Kaynak Bağlama Sistemleri", "Enerji Dağıtım İstasyonlarda Kilitleme Sistemleri", "OG/AG Yapılarının Dizayn İşlemi", "Yapı Detayları ve Seçimi."

Elektrik Kuvvetli Akım 4-Güç Kalitesi: Kitapta, güç kalitesini düşüren şebeke bozukluklarının nedenleri ve çözümleri, 140 sayfada irdeleniyor. Kitapta, "Frekans değişimleri, Gerilim Çökmesi ve Kesilmesi, Endüstriyel Şebekelerdeki Karışıklıklar, Gerilim Oynamaları, Fliker Olayını Azaltma Çareleri, Bir Endüstriyel Elektrik Şebekesinin Davranışı, Asenkron Makinalar, Endüstriyel Şebekede Dinamik Stabilite Araştırması, Stabilitesizliğin Nedenleri, Stabiliteyi Koruma, Alçak Gerilim TN Sistemlerinin Dengesiz Yüklenmesi ve Nötr Kararsızlığının Getirdiği Problemler ve Çözümleri, Elektrik Sistemlerinde Oluşan Harmonikler" ana başlıkları, alt başlıklarla ayrıntılandırılıyor.

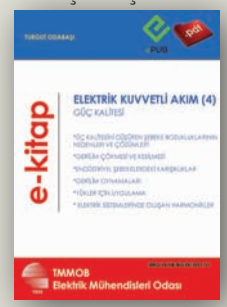

Elektrik Kuvvetli Akım 5-Güç Kaynakları: Teknik serinin beşinci kitabı güç kaynaklarına ayrıldı. 11 bölümün yer aldığı kitap, 183 sayfa olarak okuyucuya ulaşıyor. Kitaptaki ana bölümler, "Genel Dağıtım Şebekesinden Güç Temini", "Jeneratörler", "Jeneratör Gruplarının Çalıştırılması", "Devreye Alma Durumlarına Göre Acil Besleme Sistemleri", "Jeneratörlerin Tek Olarak Bağımsız Çalışması", "Transfer Şekilleri ve Senkronizasyon" "Senkronizasyon İşlemleri", "Sürekli İşletmede Aktif ve Reaktif Güçlerin Değişimi", "Transformatörler", "Statik UPS Sistemi" başlıklarından oluşuyor.

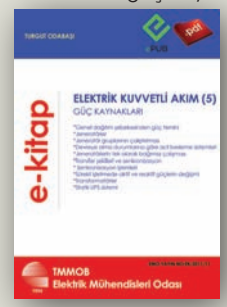

Elektrik Kuvvetli Akım 6-İletkenlerin Boyutlandırılması: Toplam 260 sayfa olan kitapta iletkenlerin boyutlandırılması ile ilgili pratik ve teorik bilgiye yer verilmektedir. Yayım başlıca şu konuları kapsamaktadır:

"İletken Kesitlerinin Belirlenmesi, Kabloların Yüklenme Kapasitesi Hesabı, Havanın Termal Direnci, Kabloların Düzenlenmesi, Toprağın Termal Direnci, Sapma Şartları, Orta Gerilim Sistemlerinde Bağlantı Hatlarının ve Kablo Kesitinin Tayini, Gerilim Düşümü Hesabı, Kablo Isınma Kayıpları, Kabloların Kısa Devre Şartları Altında Isınma Açısından Kontrolü, Bara Sistemleri, Busbar Taşıma Sistemleri (BTS), Kabloların Tesis Tasarımı, Kablo Taşıyıcıları."

Kuvvetli akım konulu teknik serimizin ilk 6 kitabına elektronik ortamda http://kitap.emo.org.tr adresinden ulaşılabilir. Teknik serinin yayımlanacak üç kitabını ise, "Motorlar ve Tahrik Sistemleri", "Kısa Devre Hesapları" ile "Koruma Kontrol ve İzleme" oluşturuyor.

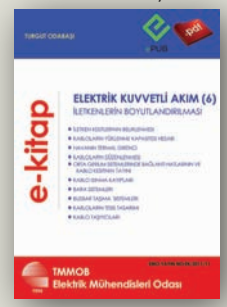

İstanbul Anadolu Yakası 1990-2002
ÖZELLEŞTİRMENİN MASKESİ DÜŞTÜ

Yayına Hazırlayan: Ersin Toker
Yayımlayan: Elektrik Mühendisleri Odası
ISBN: 978-605-01-0068-6
EMO Yayın No: GY/2011/2
Sayfa: 212
1.Baskı: Şubat 2011

Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesine ilişkin ihalelerin tamamlandığı ve devirlerin gerçekleştirilmekte olduğu bir dönemde Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), İstanbul Anadolu Yakası'nda 1990-2002 yılları arasında özelleştirme örneği olarak faaliyet gösteren AKTAŞ'ın hikayesine ilişkin "Özelleştirmenin Maskesi Düştü" adlı bir kitap yayımladı. Yazar Ersin Toker'in yayına hazırladığı "Özelleştirmenin Maskesi Düştü" kitabı, içinde döneme ilişkin yüzlerce belgeyi ve görsel öğeyi barındıran bir DVD ile birlikte okuyucuya sunuluyor. Böylece bir anlamda, EMO'nun döneme ilişkin arşivi de kamuoyu ile paylaşılıyor. Akıcı bir dille kaleme alınan kitapta yapılan röportajlardan aktarımlarla dönemin tanıklarına da başvuruluyor.

Uzun bir belge tasnifi ve hazırlık döneminin ardından yayımlanan kitabın sunuşunu kaleme alan EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, 24 Ocak Kararları ve 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'nin ardından gelen sermaye tahakkümünün, enerji alanındaki ilk özelleştirme örneklerinden birinin AKTAŞ olduğuna dikkat çekerek, uygulamanın gerçek yüzünü şöyle ortaya koydu:

> "AKTAŞ Elektrik tabelası, İstanbul'un Anadolu Yakası'na değil de sanki özelleştirme gemisinin pruvasına asılmıştı. AKTAŞ Elektrik, ihale yapılmadan, bedel alınmadan, doğru dürüst bir sözleşme bile imzalanmadan, 1989 yılında çıkartılan bir Bakanlar Kurulu kararıyla, bölgenin tüm dağıtım tesislerini devraldı."

Şirketin nitelikli işçileri işten çıkartarak taşeron şirketlerle çalışmaya başladığını ve bu durumun hizmette sorunlara neden olduğunu anlatan Göltaş, EMO olarak özelleştirme sürecinden sonra da şikayetlerin takipçisi olduklarını ve çeşitli etkinliklerle özelleştirmenin gerçek yüzünü ifşa ederek kamusal alandaki görevini yerine getirmeye çalıştığını kaydetti.

Göltaş AKTAŞ'ın 12 yıllık faaliyetlerini kitabın sunuşunda şöyle özetledi:

> "AKTAŞ elektrik, kendisine sağlanan fiyat avantajı ile yetinmeyerek, faturalarda yaptığı usulsüzlüklerle karına kar ekleyecek, bedelini kamudan aldığı yatırımları zamanında tamamlamayacak, üstelik bunları paravan şirketlerine yaptırarak haksız kazanç sağlayacak, borsayı yanıltarak binlerce insanı mağdur edecek, üstüne üstlük de kamuya olan borçlarını ödemeyerek, kamuyu zarara uğratacaktı.
>
> AKTAŞ elektrik tarihe elektrik enerjisini stoklamayı başaran şirket olarak geçti. Bu durum, muhasebe oyunlarının nerelere kadar götürüldüğünü gösteriyordu. Ama bundan daha fazlasını da başardı ve mahsuplaşma için gerekli evrakları SEKA`ya satarak, hem delilleri ortadan kaldırdı, hem de atık kağıttan para kazandı."

Dönemim EMO yöneticilerinin AKTAŞ'la ilgili her soruna taraf olduğu ve özelleştirmenin iptali için dava açtığını anımsatan Göltaş, İstanbul Anadolu Yakası elektrik dağıtım bölgesinin 2002 yılında tekrar kamuya devredilmek zorunda kalındığına dikkat çekti.

Ülkemizin tüm elektrifikasyon altyapısı parça parça özel şirketlere devredilerek yeni AKTAŞ'lar yaratılmasının gündemde olduğunu kaydeden Göltaş, şöyle devam etti:

> "Tam da bu dönemde ilk enerji özelleştirmesi örneği olan AKTAŞ uygulamaları ve buna karşı yürütülen mücadele, Ersin Toker'in kaleminden ve canlı tanıkların anlatımlarıyla kitap haline getirildi. Bu çalışmayı, ülkenin elektrik dağıtım tesislerinin özelleştirildiği günümüze ışık tutması ve ısrarlı bir mücadeleyle nasıl kazanımlar elde edileceğini göstermesi umuduyla tüm mağdurların ve direnenlerin değerlendirmesine sunuyoruz."

Dönemin EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi ve AKTAŞ mücadelesinin tanıklarından Erol Celepsoy ise kitabın önsözünde, tek başına AKTAŞ örneğinin özelleştirme furyasının elektrik alanında ne tür tehlikelere neden olabileceğinin anlaşılması açısından önemli olduğunu ifade etti. Celepsoy, "12 yıllık süreçte diğer elektrik dağıtım şirketlerinde olmayan uygulamalarla elektriği daha pahalıya kullanarak yaşamak zorunda kalan İstanbul Anadolu Yakası sakinleri, farklı uygulamalardan kurtulamıyor, her ay 'sayaç kirası' adı altında ek sömürüye maruz kalıyorlardı" sözleri ile dönemi özetledi.

Sık sık yaşanan elektrik kesintilerinin özel sektörün hizmet kalitesini gösterdiğini belirten Celepsoy, dönemin çalışanlarının hak kayıplarının bugün bile giderilemediğini ve dönemin AKTAŞ ve TEK çalışanlarının bir kısmının halen emekli olma mücadelesi yürüttüğünü kaydetti.

Kitabın özelleştirme karşıtı mücadelenin nasıl yürütülmesi gerektiğine ilişkin ipuçları da taşıdığını da kaydeden Celepsoy, mücadele sürecini şöyle özetledi:

> "Başta EMO olmak üzere TEK ve AKTAŞ çalışanlarının kararlı, inançlı mücadeleleri olmasaydı, AKTAŞ tabelasının indirildiği günleri görmemiz mümkün olmazdı. Basın açıklamaları, protesto yürüyüşleri, iş bırakma eylemleri, hukuksal mücadeleler, imza kampanyaları ve daha nice yol ve yöntem, AKTAŞ'ın dikensiz gül bahçesi içinde at koşturabilecek bir zemine fırsat vermedi. AKTAŞ'ın her adımı her uygulamasına baş eğmez bir tarzda karşı çıkış örgütleniyor, bu toprakların boş olmadığı gösteriliyordu. Umudun tükendiği sanılan anlarda, mutlaka ve mutlaka bir çıkış yolu, bir mücadele yöntemi, bir karşı duruş söz konusuydu. Unutmayalım ki, özelleştirme yanlıları bugün AKTAŞ 'yol kazasını' savunamıyorlarsa, bunun yegane nedeni, o günkü mücadeledir.
> Bu kitaptaki anlatımlar, belgeler ve mücadele biçimleri bizlere bugün de yapabileceğimi birçok şeyin olduğun gösteriyor. En azından 'kaderimize razı olmamamız gerektiğini öğreniyoruz. 'Neme lazım' demeden, başta dağıtım şirketi çalışanları olarak, taşeron işçisinden, mühendisine, akademisyeninden, mahallemizdeki insanlara; özelleşen bölgelerdeki hizmet alanla, hizmet verene kadar topyekun bir karşı çıkış kültürüne sahip olmak, AKTAŞ'ın deneyinin bize öğrettiği en büyük derstir."

Kitabın bilgi, belge ve tanıklıkların derlenmesi ile hazırlandığını belirten Celepsoy, kitabın hazırlanma sürecini, "Ulaşabildiğimizi kişilerle yaptığımız söyleşileri düzenleyip, kaleme alırken, elimizde bulunan yüzlerce belgeyi tekrar tekrar inceleyerek, tanıklıkları belgelerle beslemeye çalıştık" diyerek özetledi.

AKTAŞ'ın 12 yıllık serüvenini 4 bölüm halinde okuyucuya aktaran kitabın sonunda yer alan ekler bölümünde ise enerji özelleştirmelerinde bugün gelinen son nokta tablolar halinde anlatılıyor.